

Biblioteksplan för Norsjö kommun

Dokumenttyp	Dokumentägare	Beslutsinstans	Giltig till
Plan	Biblioteket	Kommunfullmäktige	2026-12-31
Upprättad av	Fastställd/uppriättad	Reviderad av	Senast reviderad
Mari-Louise Skogh Berith Enkvist	2014	Mari-Louise Skogh Berith Enkvist	2023-11-01
Dokumentet gäller för			Diarienummer
Verksamheter som berörs av dokumentet			Ks-23/01232

Biblioteksplan för Norsjö kommun 2024 - 2026

”2 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.”

(Bibliotekslagen 2013:801)

Bibliotekens verksamhet styrs av bibliotekslagen. I den slås fast att kommuner och regioner ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet (§ 17).

Biblioteksplanen bestämmer riktningen för Norsjö kommuns biblioteksverksamhet för åren 2024 – 2026.

Planen ger möjlighet till uppföljning och utveckling av verksamheten och utgör därigenom ett viktigt instrument för kvalitetssäkring.

En gång per termin kompletteras biblioteksplanen med en detaljerad verksamhetsplan med förslag på aktiviteter.

Norsjö kommuns övergripande vision och mål

Vision

En kommun med världens bästa vardag

Strategiområde

Rik fritid

Hållbar kärnverksamhet

Övergripande mål

- Hållbar och effektiv organisation
- Valfärd och välbefinnande genom livet
- Välkomnande och attraktiv bygd

ANSVARIGT UTSKOTT OCH FÖRVALTNING

Verksamheten ligger under kommunstyrelsens allmänna utskott, verksamhetsområdet kommunal utveckling/kultur och fritid.

Bibliotekets personal består av fyra personer med totalt 3,25% tjänst.

Personalen deltar kontinuerligt i kompetenshöjande aktiviteter, vid minst fyra tillfällen per personal och år.

Styrmodell och styrdokument

Styrdokument som ligger till grund för Biblioteksplanen förutom kommunens egna visioner, mål och planer är:

- Bibliotekslagen (SFS 2013:801)
- Skollagen (SFS 2010:800)
- Regional biblioteksplan för Västerbottens län 2021–2024
- FN:s konvention om barns rättigheter
- Bibliotekens internationella manifest, Unesco och svenska biblioteksförningen
- Samverkansavtal V8-biblioteken
- Minoritetslagen (SFS 2009:724)
- Nationell biblioteksstrategi

Syftet med Biblioteksplanen är att skapa en tillgänglig och tidsenlig verksamhet som främjar demokrati, läslust, livslångt lärande samt personlig och samhällelig utveckling.

Biblioteksverksamheten i Norsjö kommun

Norsjö bibliotek är ett folkbibliotek som även är kommunens huvudbibliotek.

Norsjö bibliotek är dessutom ett integrerat skolbibliotek, det vill säga ett folkbibliotek som samtidigt har i uppgift att fungera som skolbibliotek. I Bastuträsk finns en biblioteksfilial som fungerar på samma sätt. När begreppet ”biblioteket” används i dokumentet innefattar det både biblioteket i Norsjö och Bastuträsk om inget annat anges.

I verksamheten ingår även skolkultur och allmänskultur.

Samverkan

Norsjö bibliotek ingår i ett samarbete där åtta kommuner tillsammans bildar V8-biblioteken, en bibliotekssamverkan i Västerbottens inland.

BIBLIOTEKSFILIAL BASTUTRÄSK

Filialen i Bastuträsk har för närvarande öppet tre timmar varannan vecka, då eleverna är schemalagd i Bastuträsk.

Övrig tid är eleverna schemalagda i Norsjö och då genomför de besök på huvudbiblioteket.

Tillsammans med externa aktörer (projekt) pågår ett utvecklingsarbete i Bastuträsk. Inom ramen för det arbetet kommer möjligheten till ökad tillgänglighet att undersökas exempelvis genom att filialen får Meröppet tack vare digitala lösningar.

Lokalen finns i skolan

Filialen har ett huvudbestånd av litteratur, dessutom får den depositioner från huvudbiblioteket

Förutom Norsjö ingår även Dorotea, Vilhelmina, Lycksele, Sorsele, Storuman, Åsele och Malå kommuner.

Målet med samarbetet är att erbjuda en hög servicenivå, tillgänglighet och god standard.

V8-biblioteken har ett gemensamt bibliotekssystem, mediekatalog och webbplats. De åtta bibliotekens mediebestånd är därmed tillgängligt för alla medborgare i samarbetskommunerna.

Regionbibliotek Västerbotten har hela länet som arbetsfält och ska främja utveckling, samarbete och kvalitet i länets folkbiblioteksverksamheter. De har även i uppgift att stärka bibliotekens roll som en kraft för demokrati, delaktighet och mångfald. Regionbiblioteket har också ett litteratur- och läsfrämjande uppdrag. Regionbibliotekets arbete sker i nära samverkan med folkbiblioteken. I dialog initierar, driver och stödjer Regionbiblioteket utvecklandet av metoder och verksamheter

Biblioteket - en mötesplats för alla, som uppmuntrar till avkoppling, kunskap och upplevelser.

VÄRLDENS BÄSTA VARDAG

FOKUSOMRÅDEN

- Människan i fokus
- Hög service och gott värdskap
- Attrahera, rekrytera och behålla arbetskraft
- Vår miljö
- En trygg bygd
- En rik och attraktiv fritid

VÄRDEGRUND

Arbetet ska präglas av orden:

Positivitet
Engagemang
Respektfullhet
Professionalitet

Biblioteksverksamheten ska därför präglas av hög kvalitet, god service, hög kompetens, bra ledarskap och gott medarbetarskap. Alla som besöker och använder biblioteken ska mötas av kompetent och intresserad personal som ger ett positivt, serviceinriktat och professionellt bemötande.

Biblioteket är:

- En öppen demokratisk mötesplats, fri från kommersiella inslag.
- En plats där personer med funktionsnedsättning, nationella minoriteter, personer med annat modersmål än svenska samt barn och unga särskilt prioriteras.
- En plats där tillgång till information, läsupplevelse, och lärande står i fokus.
- En plats där alla - oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder - ska kunna delta aktivt och känna gemenskap.
- En plats för möten och samtal, ett vardagsrum för allmänheten.

AKTIVITETER PRIORITERADE MÅLGRUPPER

PRIORITERADE MÅLGRUPPER:

- Personer med funktionsvariationer
- Nationella minoriteter och låntagare med annat modersmål än svenska
- Barn och ungdomar

AKTIVITETER:

- Arbeta med uppsökande biblioteksverksamhet bland grupperna
- Tillhandhålla medier och tekniska hjälpmedel för att alla ska kunna ta del av information
- Samarbeta med flyktingsamordnaren, förberedelseklass, språkintröduktion, SFI, skola, BVC, förskola
- Tillhandhålla litteratur på lättläst svenska
- Arrangera aktiviteter riktade till prioriterade målgrupper
- Erbjuder "boken kommer", uppsökande biblioteksverksamhet i hemmet, för alla som har svårt att själv ta sig till bibliotekslokalen

Mål och strategier

Skolbiblioteket ska:

- Vara tillgängligt för alla elever.
- Stödja och främja undervisning och lärande i linje med läroplanens krav.
- Samverka och vara ett stöd till pedagoger i skolan.
- Stimulera och stärka barn och ungdomars språkutveckling och läslust genom att arbeta läsfrämjande.
- Arbeta aktivt med jämställdhets-, mångfalds- och HBTQ frågor och årligen genomföra aktiviteter kring dessa frågor.
- Vara ett stöd för elever och lärare i arbetet med källkritik och källtillit.

Folkbiblioteket ska:

- Genomföra läsfrämjande aktiviteter för alla åldrar.
- Samverka och vara ett stöd till pedagoger i förskolan.
- Möta föräldrar och barn för att uppmuntra till högläsning och stimulera språkutveckling redan vid en tidig ålder.
- Erbjuder ett varierat utbud av kulturarrangemang för alla åldrar.
- Ge studenter tillgång till studieplats och litteratur.
- Erbjuder aktiviteter som bidrar till att överbygga den digitala klyftan.
- Arbeta för att alla kommunmedborgare ska kunna utöva sina demokratiska rättigheter genom fri tillgång till information och aktivt arbete med källkritik och källtillit.
- Arbeta aktivt med jämställdhets-, mångfalds- och HBTQ frågor och årligen genomföra aktiviteter kring dessa frågor.
- Ha ett brett utbud av litteratur och digitala resurser.
- Ha generösa öppettider.

INDIKATORER VERKSAMHETENS MÅL OCH ÖPPETTIDER

- Nöjdhetsindex
- Tillgänglighet
- Antal besök per år
- Antal utlån: Barn, Vuxna
- Antal kulturaktiviteter/
Besök: Barn, Vuxna
- Antal insatser som stärker barns språkutveckling och läslust
- Ökad läskunnighet

Bemannade öppettider:

Måndagar 08:00-15:00

17:00-19:00

Tisdagar 08:00-15:00

Onsdagar 08:00-15:00

17:00-19:00

Torsdagar 08:00-17:00

Fredagar Särskilda
målgrupper

Meröppet utan personal:

Dagligen- Året runt

08:00-21:00

Digitalisering

Invånarna i Norsjö kommun behöver utveckla sin digitala kompetens i takt med att det offentliga Sverige ökar sina digitala tjänster. Digital kompetens innebär förmågan att använda informationsteknik och digital teknik. Digital kompetens består också av de kunnskaper som krävs för att hitta, undersöka, kritiskt värdera och skapa information i olika medier och sammanhang, det vill säga MIK – Medie- och informationskunnskap. Att uppmuntra fler till att våga och vilja använda internet är en demokratisk angelägenhet.

Biblioteket ska bidra till att minska den digitala klyftan genom att:

- Tillhandahålla publika datorer, skrivare och scanner.
- Erbjuder gratis Wi-fi.
- Vara ett stöd och en guide i källkritiskt tänkande vid informationssökning.
- Handleda och stödja besökare i att använda sig av digitala hjälpmedel, det vill säga "hjälp till självhjälp"
- Synliggöra våra digitala resurser

Barn- och Skolkultur

Barn och ungas rätt till kultur

Skolkulturen ligger under Kultur och Fritid där skolbibliotekarien har ett samordnat ansvar.

Skolkulturen är en del av barnens utbildning och det ingår i skolkulturens uppdrag att stödja eleverna till uppfyllelse av skolans mål.

Grunden i allt som görs inom för- och grundskolan i Norsjö kommun är att barn och elever ska få "världens bästa vardag".

Barn och elever får delta i möten med olika kulturyttringar.

Dessa möten ger möjligheter till att förena människor, skapa samhörighet, är identitetsskapande och får barn och elever att känna sig delaktiga i det gemensamma kulturarvet, både i närområdet och i världen.

Kulturmöten ger barn och elever förutsättningar för att utveckla förmågan i att begrunda hur människor och samhälle formas, förändras och samverkar, vilket i sin tur kan ge en ökad förståelse för ett historiskt perspektiv.

BARN- OCH SKOLKULTUR

Ambitionen för Barn- och skolkulturen är:

- Att samtliga barn och unga i kommunen ska erbjudas ett varierat och kvalitativt kulturutbud samt ha möjlighet att utöva och delta i kulturell verksamhet
- Att stödja barn och ungas egna skapande inom kulturen
- Att i samverkan med andra aktörer verka för att invånarna i kommunen årligen får tillgång till kulturupplevelser av hög kvalitet
- Att främja möjligheten att utöva kulturskapande aktiviteter under läs-och kulturlovet

Allmäncultur

Från kommunen härstammar kända författare, konstnärer och musiker, vilka har satt Norsjö på den kulturella kartan. Det finns även ett rikt flöde av nyblivna kulturskapare, både inom litteratur och konst.

Ett levande kulturliv och en aktiv fritid skapar sammanhang, förståelse och god folkhälsa bland kommunens invånare vilket är viktigt för såväl den enskilde individen som för samhället i stort. Kultur- och fritidsaktiviteter skapar ofta mötesplatser mellan människor med olika bakgrund vilket överbryggar klyftor och öppnar upp för ett mer tolerant samhälle. Det starka sambandet mellan kulturellt deltagande, kreativitet och innovationskraft innebär att kultur har en avgörande betydelse för kommunens långsiktiga konkurrenskraft och tillväxt då ett rikt fritidsutbud skapar attraktionskraft för kommunen.

Kommunens konst

Biblioteksverksamheten ansvarar för Norsjö kommuns konst och inventerar regelbundet beståndet som registreras i både fysiskt och ett digitalt konstregister.

Till hjälp vid inköp och gallring finns en Konstgrupp bestående av representanter från kommunens personal samt en sakkunnig.

Lokala författare och konstnärer

Biblioteket uppmuntrar till skapande genom att anordna bland annat skrivarkurser, poesitävlingar, författarbesök, målarkurser och konstutställningar. Biblioteket värnar också om de lokala författare och konstnärer som funnits och verkat över tid i Norsjö kommun. All litteratur som skrivs av person med anknytning till Norsjö kommun eller som handlar om kommunen och kommer till bibliotekets kännedom köps in och placeras på en speciell "Norsjöhylla".

En stor samling av konst som skapats av konstnärer med anknytning till Norsjöbygden finns i kommunens konstsamling.

ALLMÄNKULTUR

Ambitionen för allmänculturen är:

- Att bidra till ett rikt kulturutbud för kommunens invånare.
- Att samverka med andra aktörer för att skapa möjlighet för kommunens medborgare att delta i kulturupplevelser, såväl som eget skapande.

Kulturstipendium

Vartannat år (udda år) delar Norsjö kommun ut ett kulturstipendium på 6000 kr för att hedra goda kulturinsatser inom kommunen. Målgruppen är enskilda personer, grupper, föreningar och organisationer.

Samverkan

Biblioteket samverkar med studieförbund, kommunens kulturföreningar, kulturaktörer och genomför regelbundet arrangemang under året.

Allatiders Norsjö är ett exempel där olika aktörer samverkar kring arrangemang med fokus på lokalhistoria.

Bibliotekets roll i kris, krig eller höjd beredskap

Biblioteket är bedömd som samhällsviktig verksamhet i kommunens risk och sårbarhetsanalys. Verksamheten har en viktig roll vid kris eller höjd beredskap och ska fortsätta tillhandahålla tillförlitlig information, digitala verktyg samt vara en mötesplats.

Tillgången till information är en rättighet och en förutsättning för delaktighet i samhället. Det är viktigt i normaltid, men absolut kritiskt vid kris eller höjd beredskap.

Biblioteket ska verka för:

- Ge tillgång till kvalitativ litteratur och forskning som på olika sätt belyser krisen.
- Omvärldsbevaka både lokalt och nationellt.
- Tillhandahålla tillförlitlig och tillgänglig information utifrån krisens art
- Hjälpa till att värdera källor och stå emot desinformation och påverkansförsök.
- Vara en samlingsplats och trygghetspunkt för medborgarna.

Biblioteket ingår i Norsjö kommuns stab, inom information- och dokumenteringsgruppen. Staben aktiveras vid extra ordinärhändelse. Mer om detta finns att läsa i "Norsjö kommuns styrdokument för krisberedskap".

Bilagor till Biblioteksplanen 2024–2026

Bilaga 1. V8-bibliotekens vision

Bilaga 2. På barns och ungdomars villkor – Svensk biblioteksförnings rekommendationer för folkbibliotekets barn- och ungdomsverksamhet.

Bilaga 3. Norsjö biblioteks HBTQ-plan

Bilaga 4. Norsjö biblioteks Läsfrämjandeplan för barn och unga

Bilaga 5. Norsjö biblioteks Medieplan